

АБ ЛАБАРАТОРНАЙ БАЗЕ І КААРДЫНАЦЫ НАВУКОВЫХ ДАСЛЕДАВАННЯЎ У АГРАРНАЙ НАВУЧЫ

У сваім дакладзе Віталій Сцяпанавіч Антанюк ахарактарызыаваў найважнейшыя праблемы аграрнай навукі, паспяховае вырашэнне якіх, безумоўна, будзе садзейнічаць далейшаму развіццю сельскагаспадарчай вытворчасці. У сувязі з гэтым хацелася б звязрнуць увагу на два важныя пытанні, без вырашэння якіх немагчыма разлічваць на паспяховае выкананне задач, што стаяць перад аграрнай навукай. Да іх ліку адносяцца перш-наперш пытанні стварэння добрай лабараторнай базы. Гэта забеспячэнне сучаснымі прыборамі і абсталяваннем, хімрэактывамі, арганізацыя стацыянарных палявых доследаў і забеспячэнне іх сучаснай малагабарытнай тэхнікай, шырокое ўкараненне камп'ютернай тэхнікі ў навуковы працэс і інш. Наяўнае ў цяперашні час, напрыклад у БелНДІГіА, лабараторнае абсталяванне ў большасці сваёй патрабуе абнаўлення. Існуюць цяжкасці ў забеспячэнні хімрэактывамі, лабараторным посудам, няма дастатковай колькасці малагабарытнай тэхнікі для механизациі працы пры правядзенні палявых доследаў. У той жа час задачы, якія стаяць перад аграглебавай навукай, патрабуюць паширення сеткі палявых доследаў, выканання вялікага аб'ёму лабараторных работ па вывучэнні складу і ўласцівасцяў глеб з мэтай рацыянальнага іх выкарыстання і прагназавання антрапагеннай эвалюцыі.

Не менш важнай задачай, у вырашэнні якой Акадэмія аграрных навук таксама павінна адыграць асноўную ролю, з'яўляецца каардынацыя навуковых даследаванняў і праектна-пошукавых работ, якія праводзяцца ў рэспубліцы. За апошнія гады яна аслабела не толькі з інстытутамі АН Беларусі, але і сярод іншых інстытутаў сельскагаспадарчага профілю і доследных станцый. Зусім не каардынуецца работа глебавай службы рэспублікі, якая знаходзіцца ў сістэме «Белгіпразема». Усё гэта садзейнічае паралелізму і адсутнасці комплекснасці ў правядзенні на тэрыторыі рэспублікі работ па вывучэнні зямельных рэсурсаў. Такая сітуацыя добра прасочваецца на прыкладзе работ па аграглебавым маніторынгу. Вынікі даследаванняў паказваюць, што актыўнае развіццё прамысловасці, сельскай гаспадаркі, розных відаў будаўніцтва доўгі час садзейнічала ўзмакненню антрапагеннай эвалюцыі глеб рэспублікі, у выніку якой, з аднаго боку, адбываецца іх акультурванне, а з другога — дэградацыя, паўторнае забалочванне, забруджванне і страта ўрадлівасці. У шматлікіх месцах з'яўляюцца так званыя антрапагенна-пераўтвораныя глебы, якія раней не сустракаліся. Плошча іх з кожным годам узрастает. Усё гэта сведчыць пра неабходнасць арганізацыі і здзяйснення антрапагеннага маніторынгу. При гэтым вельмі важна, каб маніторынгавыя даследаванні праводзіліся па адзінай праграме і пад адзінным метадычным кіраўніцтвам.

У цяперашні ж час маніторынгавыя даследаванні ў рэспубліцы не кіруюцца. Імі займаецца шэраг інстытутаў АН Беларусі, БДУ, БелНДІГіА, «Белгіпразем» і яго абласныя філіялы. Назіранні праводзяцца па розных праграмах і методыках. У выніку такіх даследаванняў атрымліваецца разрознены матэрыял, паводле якога будзе вельмі цяжка і нават немагчыма зрабіць навукова аргументаваны прагноз далейшага змянення глеб і глебавага покрыва. З гэтай прычыны наладжванне дакладнай каардынацыі даследаванняў дазволіць не толькі павысіць іх эфектыўнасць, але і зэканоміць грошовыя сродкі за кошт ліквідацыі наяўнага паралелізму.